

ningsregnskabet at sløre, hvis de gøder, som de altid har gjort. Alle med forstand på landbrug ved, at gødningsregnskabet er fuldstændig uegnet som kontrolinstrument, og det er der allerede kommet en stribe af ekspertudtalelser om. Hvis Venstre, Det Konservative Folkeparti, regeringen og Socialistisk Folkeparti har til hensigt, at Vandmiljøplan II skal overholdes, vil de være nødsaget til indføre et decideret gødningspoliti, hvad der også er afsat over 20 mio. kr. til årligt.

Nej til effektiv model

Hadde regeringen og Socialistisk Folkeparti holdt fast i aftalen med Enhedslisten om en afgift på kvælstofab over et vist niveau, havde der derimod været lagt op til en sund kappestrid mellem landmænd om at bruge deres faglige viden til at slippe for at betale afgift på kvælstofab.

Det samlede kvælstofab kan opgøres simpelt via momsregnskabet. Alt kvælstof, som indkøbes i form af foder og gødning, står opført her, for at momsen kan blive refunderet. Hvis man senere glemmer at opføre salg i sit momsregnskab, vil man ikke kunne dokumentere, at kvælstofindholdet i de solgte afgrøder og kød ikke er tabt. Derfor vil en landmænd stå i valget mellem at snyde sig selv i skat eller anføre det rigtige kvælstofab. Hvordan landmændene vil holde på kvælstoffet, bør være deres egen sag. I praksis vil græsmarker og sædskifter være vigtige redskaber, og derved vil økologisk landbrug blive fremmet.

Plan for rent vand udskudt

Efter vedtagelsen af Vandmiljøplan II skal man igen til at vente og se, om det hjælper, selv om det er helt usandsynligt. Således er det igen udskudt 5 år at få gennemført en plan, som virker på vandmiljøet. Landmændene er igen taget som gidsler - de ved ikke, hvad de kan regne med, når de planlægger bedriftens fremtid, og store fejlinvesteringer er derfor uundgåelige.

Økologien giver rent vand

Fremme af økologisk landbrug er den eneste vej til et rent vandmiljø, efter at det med den nye vandmiljøplan er opgivet at indføre et økonomisk incitament til at holde på kvælstoffet. Når EU bestemmer, at Danmark skal finde sig i gensplejsning, vækstfremmere, pesticider og tilsætningsstoffer, er det godt med økologisk fødevarerproduktion som alternativ.

Enhedslistens konkrete kritik af Vandmiljøplan II

Vandmiljøplan II er opbygget som et skrivebordsregnestykke

De enkelte poster i Vandmiljøplan II's regnestykke modarbejder hinanden: På den ene side må landmændene nu bringe mindre mængder husdyrgødning på markerne (højere udnyttelsesprocent), og på den anden side henstiller forligspartierne til, at landmændene udnytter foderet bedre, så der kommer mindre kvælstof i gødningen. Det er endvidere umuligt at kontrollere, om de fleste af posterne i skrivebordsregnestykket bliver efterlevet.

Målsætningen er blot, at EU's nitratdirektiv skal opfyldes. Det vil sige, at den nuværende grænseværdi for nitratindhold i grundvandet skal overholdes. Det betyder, at målet er højst 10 gange så meget nitrat i grundvandet, som der var i 1950'erne, inden brugen af kunstgødning blev udbredt. EU kræver, at harmonikravet reguleres ned, hvilket umiddelbart lyder positivt, men det fører til, at strukturudviklingen øges, fordi jordpriserne stiger, uden at det nedsætter kvælstofudvaskningen.

Kunstgødningsforbruget og gødningsregnskabet er de instrumenter, man vil anvende til at kontrollere, om Vandmiljøplan II indfries. Til illustration af problemstillingen med at anvende gødningsregnskabet som kontrolinstrument beregnede Danmarks Miljøundersøgelser, at landmændene i 1996 havde en udnyttelsesprocent af husdyrgødningen på 22 (dvs. at de 78 pct. er kvælstofab), mens landmændenes egne indberetninger til Plantedirektoratet i gødningsregnskaberne viste et gennemsnit på 54 pct. i gødningsudnyttelse, jf. Vandmiljø-97, Redegørelse fra Miljøstyrelsen nr. 4, 1997.

De våde enge er et vådeskud

Våde enge, som får nitraten i drænvandet til at fordampe som frit kvælstof, hjælper ikke på nedrivningen til grundvandet. Alligevel tæller de med i regnestykket, som primært er lavet af hensyn til, at der ikke må komme for meget nitrat i grundvandet. Det er rensningsfilosofferne, der står bag, og en økologisk bevidsthed om, at kvælstof er en ressource, er volapyk for rensningsfilosoffer.

– Det bliver også meget dyrt for staten. Det er hovedstrategien, at der skal betales årlig